

יומן מלחמת יום הדין

6.10.73
צוות 2 מפלוגה ל'
ליס
לביא
ג'וקובסקי
גרסיאני

גרסיאני יוסי
פלוגה ל' הגדוד השלישי

יום הכיפורים — היום הראשון למלחמה

6.10.73
ישבנו ערב יום הכיפורים אצל חבר ודברנו על מצב הכוננות, אבל מי חשב שלמחרת כבר נלך למילואים לעמוד מול האויב הנצחי אשר עומד לכלותינו. וכל יום מצהיר הצהרות על רצינו להשמידנו.

באותו בוקר, כאשר ראינו את מטוסי חיל האוויר בשמים, לא היה ספק בליבי שיקראו לי להתייב ואבן, בשעה 2.30 כבר הגיע האוטובוס והתחיל לאסוף אותנו. עד שלקחו אותי הייתי במתח ולא ידעתי מתי יקראו לי. קראו לשכן, הוציאו אנשים מבית הכנסת, אבל אלי הגיעו רק מאוחר יחסית. הצלחתי לארגן לי את הבגדים והלבנים. אמי, כמובן בהתרגשות ואחותי עדין לא בבית. היא עדיין מנסה לבלות את החג אצל הברה, אבל בילתה אותו במקלט (גם זו חוויה). נסענו עם האוטובוס לאסוף חברים לנשק; עברנו מבית לבית, עברנו משקים; הפרידה קשה — מי יודע מתי נחזור ומי יגיע הביתה. מה שכטוח שאת המזיח אנו נצטרך לשלם ומחיר זה יהיה יקר מאוד.

יום ראשון — היום השני למלחמה

7.10.73
אנו בדרכנו למרכז הגיוס שלנו. מקבלים ציוד, מקבלים נשק אבל הבלגן שורץ בכל מקום, וכמובן כל הבלגן מסתדר בינתיים הזמן עובר והיחידות שם למטה שוזן יחידות קטנות וצריכות לעכב את האויב המתפרץ בהמוניו לא יוכלו לעמוד במעמסה אם לא נגיע בזמן. יצאנו משדה תימן בבוקר לכוון שבטה. שם חיכו לנו הטנקים, אנחנו היינו בין האחרונים שהגיעו לפלוגה, לכן מצאנו את הטנקים מזוהרים ומחומשים. יצאנו על הזחלים לכוון הקו והגענו לפנות ערב לאזור טסה. שם הבלגן היה גדול, כך לפחות לי זה נראה, יחידות נסעו הלוך וחזור על אותו קו אנחנו למשל נסענו על אותו הציר פעמיים הלוך וחזור. באותו יום לפני שיצאנו שאלתי עוד אחי יאיר בורלס מה עם הלולים שאנו צריכים להקים והוא צריך לתת לי תשובה לקראת סוף החודש (כמובן אם המלחמה תגמר ואם נחזור כולם בשלום).

יום שני — היום השלישי למלחמה

8.10.73
אינני זוכר בדיוק מה קרה היום, כי אני כותב זאת אחרי כמה ימים, אבל לפי מיטב זכרוני, באחת ההתקפות שלנו על האויב באזור המוטל נפגע המ"פ של פלוגה מ' ויוסי קליין, הסמ"פ נהרג.

יום שלישי — היום הרביעי למלחמה

9.10.73
כנ"ל, אני כותב זאת בזכרונות מעורפלים, אבל ביום זה או שלאחריו בהתקפה על המוטל נפגעה כל פלוגת מ' כאשר המט"קים שלה, כמעט כולם מהמחזור שלי, יאיר, קטרי, יואל, קוגל, דודו, ארנון ועד היום אינו יודע מי עדיין נשאר. באותם שני הימים חלצתי כפעם הראשונה את הנעלים ורחצתי את הרגליים — זו היתה הרגשה נפלאה.

יום רביעי — היום החמישי למלחמה

10.10.73

יום חמישי — היום השישי למלחמה

11.10.73

אנו נמצאים בחניון יום. הופעלנו לכוננות הדירה; היום, היום הראשון שנחנו כמו שצריך, חלצנו נעלים וקצת ישנו. עשיתי קפה, חממתי בשר וגם קנינו בשקים. כרגע, אני נמצא בתוך תא הנהג וכותב כל זאת.

אנו עדיין במוצב בלימה של האויב; הוא נערך בכמויות עצומות של כלי רכב כבדים ורכים כאחד; אלפי חירניקים — אבל נוכל להם, אין ספק. צריך רק סבלנות וזמן. החברה כבר מתחילים לקבל נרבים לפעמים על כושרם של המצרים ועל העזתם כלפינו.

בבוקר ניצל המגיד מצב של רגיעה והעביר לנו שיחה על המצב בגבולות ועל מה שאנו צריכים לעשות; איך צריך להתנהג, אבל אין ספק שכולנו מתוודים. נפילת רסיסים — ליס נשאר עם הראש בחוץ. פעם ראשונה שאנו מקבלים רסיסים בטנק. כמובן ליס מתרעם וגיוקי גם הוא מרוגז על כל הענין כי הוא רצה לצאת לפשטן. ליס ישר מוציא את הראש ומסתכל בדאגה על מנת הקרב שלנו ושואל בדאגה „מה עם הפלחים? וגיוקי „רק זה לא...“

הבעיה הרעיונית שלנו היא חמוטל וכרגע אנו נמצאים בעמדת תצפית כלפיה, כאשר אנו כבר השארנו שם שני טנקים שרופים.

כמובן, המגיד מברבר ברשת, צועק, נותן פקודות לבלימה, מזהיר את החברה מפני הטילים ודואג שלא ישארו יתומים והורים שכולים בעורף. אנו בתחילת התקפה, כאשר כולם נרגשים לכל דבר קטן. אנשי הצוות מברברים; לביא עם קולו התינוקי והמעצבן שלו תמיד מברבר וכמובן גיוקי הקיבוצניק עונה לו בקול מלא חשיבות, אך זה הראשון ממשיך בדברי הפרשנות שלו ומתעכב ומנתח כל דבר קטן בשיא הטפשות. אין ספק, טיפוס מעצבן, במיוחד שאנו טיפוס עם עצבים לפעמים לא מרוסנים. גיוקי מדליק לליס סיגריה. ליס מתחיל לעשות שמח ומדבר בקולה של גולדה כאילו הוא מוטיקי הישוב. אני לוקח סיגריה; כרגע הפרעות בקשר ושוב לביא עם דברי הפרשנות שלו לגבי ההפרעות ברשת. כל מופיע בשטח ושוב לביא „צריכים להביא כמה מטוסים מויטנאם“ וליס משיב „יהיה בסדר, נסתדר עם מה שיש לנו“. 10 מתחיל בהתקפה, אנו נועדנו לנסוע באגוף ימני, אבל אחרי דקה של נסיעה קולו של המגיד „כולם לעצור, חוזרים למקומות הקודמים, סוף“.

ושוב הפגזה, הפעם חמישה מטר מהטנק וליס בשמחה „הם לא מצליחים לחסל אותי“. המגיד מתרה על הופעת כבדים. בינתיים הכל כשורה ומנסים לעלות עוד הפעם לעמדות אחרי שקבלנו הפגזה וירדנו אחורה.

ליס כבר מחפש רסיסים על הטנק — מזכרות לבית. בעת קבלנו אזהרה על מטוסים בשעה 14.30, בינתיים, אין שינויים ואין תוצאות. אני מידי פעם צופה דרך הפריסקופ ומנסה לגלות חירניקים שמא יופיעו עם טילונים וזה הסוף.

זו הפעם הראשונה שתוך כדי תודעה עצמית אני חוגר את החגור בתוך הטנק. גיוקי „זה מה שנקרא שין בשין“. לביא „זה מה שנקרא שין בעין“. לביא מצהיר על הטלסקופ שלו וקובל על זה שהוא לא פה, אחרת היינו רואים הכל כמובן, הטלסקופ שלו מגדיל פי 700 לפי הצהרותיו. לביא „אני שומע איזה חייר יורה“.

אחרי הצהרים חזרנו לחניון היום שלנו בלי שום תוצאות מעשיות — כרגע אנו יושבים ומחזיקים את הקו. אין במגמתנו להכנס חזק באויב; בכל אופן, בשלב זה של המלחמה מה שאני מתאר לעצמי, שאחרי שיגמרו עם הסורים יוכל צה"ל להתרכז במלוא כוחו על החזית המצרית וכרגע שזה יקרה, אין ספק שנכריע את המערכה גם פה, אך ככל שזה נמשך יותר ויותר זמן, המצרים מתגברים את הקו שלהם וזה יהיה יותר קשה ויתכן שנצטרך לשלם במחיר גבוה יותר. בשעות הראשונות של הלילה הופיעו בשמים שלשה עצמים בלתי מזהים. המצרים ירו עליהם באש נ.מ.; זה היה אחר המתוזות היפים ביותר שראיתי, כל מכונת יריה יוצרת מן קו מקווקו בשמים שצבעם אדום. פצצות

הנ"מ. מתפרצות באויר וזה יוצר דברים מרהיבים המתקבלים על רקע השמים. בהמשך לא היו מאורעות מרשימים. הלילה עבר בשקט, עם התראות פה ושם על הליקופטרים שעלולים להופיע.

באותו לילה חלם ג'וקי חלום, אך התאכזב קשות מתוכנו. בחלומו ראה את עצמו גומר את המלחמה בשלום, אך בחזרו למשק הוא נשבה ע"י המצרים בהיותו בפרדס (בפרדס ישנו בית קברות).

ג.ב.

היום ערב חג סוכות. לקראת החג קבלנו חלב והיום הגיעה גם התוספת לאספקה שלנו. קבלנו עגבניות, מלפפונים, תפוחים, בננות, סיגריות וגם גרביים וחבילה ראשונה קבלנו מהעם הרואג בעורף. אין ספק שזה מעודד, כולל כל המכתבים וכרכות על שיבה בשלום הביתה ע"י ילדי הישוב בארץ.

יום שישי — היום השביעי למלחמה 12.10.73

הבוקר יצאנו מחניון הלילה הגדודי ועשינו חניון יום גדודי. כאשר פלוגה מ' (המתוגברת) נמצאת יותר למטה. הבוקר למדתי משחק חדש שקבלנו בחבילה, "חמש חמש", זה לא רע ואפילו מושך לשחק בו עוד ועוד (כאשר זה הולך) וכמובן אני נצחתי — לטובתי היו 14 נקודות, לליס היו 6 ולג'וקי — המורה של המשחק — אפס נקודות.

כרגע השעה 7.45; כל אנשי הצוות ישנים. מכשיר הקשר מברבר, קולות הפגזים נשמעים ברקע, כיאה לימי מלחמה. היום כתבנו מכתבים הביתה, מענין מתי הם יגיעו. לפני הצהרים תפסנו, ג'וקי ואני, יוזמה והחלטנו להתקלח. הטכניקה היתה פשוטה בהחלט — כל אחד תפס ג'ריקן והוריד על השני מים מעל הטנק לפי התור; זה היה מרענן מאוד במיוחד שמאז יום הכיפורים לא התרחצנו וזו הפעם הראשונה שהחלפנו לבנים ובפעם השניה גרבים. ליס בא בעקבותינו וגם התקלח להנאתו.

במנות הקרב היה היום שיפור. קבלנו אתן גם צלחות וככו"מים לשימוש חד-פעמי ואין ספק שזה הפך את ארוחת הצהרים לטעימה יותר מהקודמות לה. קבלנו מנות שי ומכתבים מילדים חמודים שטורחים ושולחים אותם אלינו. אני שומר אותם כאן איתי. קבלנו גם לבנים, מגבות ועיוד אחר. אחרי הצהרים הגיע השק"ם. בדרך פגשתי את בורלס; אינני יודע איך לתאר זאת, אבל היתה לי מן הרגשת הקלה. כל הזמן חשבתי שהוא היה בין אנשי פלוגה מ' שעלו על המוטל, ונכתשו להם שלושה טנקים. דרכו ידעתי על זה שדודו כבר חזר. המ"פ שלהם חזר מטיפול, יגאל בן-חיים — בנראה שתרד לו רגל, קטרי שרף חצי גוף, אבל סך הכל היתה לי מן הרגשה יותר טובה. אחרי שכל ההרוגים, 7 במספרם, רובם לא הכרתי חוץ מיוסי קליון שפגשתי אותו כל שבת בים, וטם שהיה איתי איש צוות כשהיינו חיילים. זה מדנדג לך שם בפנים, אבל סך הכל היה יכול להיות לגביי הרבה יותר גרוע באם היו הולכים יותר חברה שלי.

כמובן, צה"ל השתפר היום בהספקה שלו; קבלנו נוסף לירקות והפירות גם גבינה מוחכת, פרט חשוב מאוד.

בערב נכנסנו לחניון לילה גדודי. ליס הפיץ את השמועה שאנו עולים בערב על המוטל; לביא מתחיל לשקשק בציים, ישר יורד מהטנק, מפתח ומחרבו. פשוט אין לו הרגשה טובה כשהוא מת מלוכלך וג'וקי בטוח בעצמו ואומר שאין שום סיבה שאנו ודוקא אנו ניפגע ע"י השמלים, אבל ליס תמיד עם החלצות שלו — כמובן שזו היתה מתיחה ואז נשם לביא לרווחה ומצב ריחו השתפר כשזה קורה הוא מדבר בלי הפסק ואני לא אוהב אנשים כאלה. הבן אדם הזה מסוגל לדבר איתך בלי שאתה תענה לו בכלל, וזה מוציא אותי מדעתי; אני לפעמים רוצה לדבר והוא באמצע הדברים נכנס ומדבר במין קול מונוטוני שזה ממש מביא לי נרויים. אין הוא אוהב לעבוד, כל דבר נעשה אצלו באיטיות שיכולה לשגע פילים ותמיד סיפורי הפנטזיה בפיו. יוסי המ"פ אסף את כל המפקדים לתדרוך

בקשר למה שעלול הלילה לקרות, ואכן יש ידיעות מודיעיניות ששלוש חטיבות צנחנים שלהם יתכן שיפשוטו הלילה על מתקנים בעורף ועל ריכוזי צבא, כולל הריכוז שלנו ולביא שוב מתחיל בדברי הפרשנות „שטויות, הם לא יופיעו פה ואם כן, אפילו לא צריכים להניע את הטנקים, אפשר לחסל אותם מהמקום“. אין הוא מתאר לעצמו שהמצרים מסוגלים גם הם למבצעים מצליחים ויש אפילו סיכויים במבצעים כאלו שהתוקפים הם אלו שמפתיעים ובדרך כלל מנצחים, ואין ספק שהגנה הטובה ביותר היא ההתקפה, לכן, לפי מיטב הבנתי אנו כרגע נחותים מבחינה טקטית ומוראלית מהצבא המצרי כי סך הכל הוא קצר לגביו הצלחה שלא היתה לו מזה 25 שנים. הוא הצליח לכבוש את כל התעלה וכן רצועת חוף בעומק של 5 עד 10 ק"מ וזה יצר תקדים לא מבוטל כאשר עדיין אנו נמצאים במצב של בלימה, דבר שאנו מצליחים לעשות אותו בצורה טובה. נפוצה כאן בדיחה, שלמעשה היא אמת, כל פעם שאנחנו יוצאים קדימה עם הטנקים וחוזרים כעבור שעה, זה נראה כאילו ורצינו להתקיף את האויב, אבל כולם אומרים במין בדיחות שכזו „בלמנו את האויב“, אבל למעשה זאת המטרה ובאשר הם ראו אותנו מתקרבים הם לא ניסו להתגרות בנו, אנו חזרנו לריכוז הקודם הנמצא קצת יותר מאחור.

לנו יהיה היום קצת יותר קשה בשמירה. נצטרך לשמור כל הלילה 4 אנשים כלומר כל הצוות וזה מקשה, אבל מה לא עושים כדי לשמור על עצמנו ולנצח. לפעמים באים הרהורים על מה שהיינו יכולים לעשות היום בעורף; כל אחד תיכנן לו נסיעות וטיולים למשך החופש ואומר לעצמו: למה לנו מלחמה, בשביל מה, מה הם רוצים מאיתנו. אבל כולם עושים הכל תוך הכרה מלאה במצבנו וכולם בטוחים בנצחון. השעה 20.11, מצפה לנו לילה ארוך ונקווה שהכל יעבור בשלום.

יום שבת — היום השמיני למלחמה

13.10.73 אין התפתחויות מעניינות; הכל כרגיל. ההסדרים הזמניים נכנסו כבר לשיגרה. כרגע דלגנו קצת לאחור כאשר גרוד אחר דילג קדימה ותפס את מקומנו, זאת על-מנת שננוח יותר. הבוקר בשעה 10.00 בערך נפלו באיזור שלנו שני מטוסי אויב, כאשר לים ניסה לאסוף חלקים ולזהות את המטוס. הטייס לא זוהה כטייס מהאזור שלנו, הסמלים היו שונים. הבוקר, למרות הכל, תפסתי הרום לא נורמלי מתחת לטנק. הורדתי נעלים וישנתי כמו תינוק. אחרי הצהריים התקלחנו החת מיכלית מים וקיבלנו מנות שי, סוף סוף קיבלתי מברשת ומשחת שיניים. מחר, על ההשכמה נתרחץ כמו שצריך. לפי השמועות הורדו אצלנו היום בגזרה 2 מטוסי הנטר עירקיים, לפחות אחד בטוח.

כרגע אני נמצא בתוך הטנק בכוננות יציאת ובכוננות נ"מ. עד הלילה וגם הלילה הכל עבר בשקט.

יום ראשון — היום התשיעי למלחמה

14.10.73 הכל כרגיל, כניסה לחניון יום; כרגע אנו צפויים להתקפה ואנו בכוננות יציאה מידית. הלילה השמירה עברה עלי בקלות תודות לסלט שהכנתי. הוא כלל: 2 עגבניות, 2 מלפפונים, סרדינים, לימון ומלח — זה היה טעים. הלילות מתחילים להיות יותר ויותר קרים וזה לא מעודד כי אין לי דברים חמים ללבוש. היום עברנו מעלינו מטוסי אויב (החוצפה עוברת כל גבול), החבריה כבר די עצבנים וחסרי סבלנות לשבת במקום אחד ולא לעשות כלום; הם רוצים כבר לצאת למתקפה נגדית שתעביר אותנו לצד השני של התעלה; בכל אופן מצב כזה של ישיבה לא יתכן להרבה זמן. אם לא יגמרו מהר את הסורים בצפון זה עלול לגרום למחיר יקר מאוד בדרום גם ידיעות מעורפלות על הקורה בצפון ובכלל בכל הגזרות, מכניסות את החיברה לניחושים שונים שבכלל לא יכולים דברים אלו להתקיים וכל הידיעות הם ניסח: רב-סרן שמועתי אומר... ומצב כזה, לפי דעתי, לא יתכן כי זה גורם לעצבנות אצל החיברה וכשנצטרך יותר מאוחר עצבים יותר חזקים, ספק אם יהיו לנו אותם — אבל אנו בתקווה שהמצב ישתפר וילך יותר ויותר לטובתנו. כרגע אנו נמצאים בקרב שב"ש

כאשר משמאלנו פלוגת אויב השמרנו 5 כלים שלהם — אנחנו אחד :
על הגבעה מחזה מרהיב של טנקים בוערים כלפידים. 10 עשה עבודה
יפה כאשר השמיד את רובם. כרגע אנו עושים מלאי מחדש של השייט. התחמושת
נפלטת כמו סוכריות. כרגע גילינו כוחות בטוח 3500 לפנינו, ניסינו לצעוק
אבל הטווח רחוק מדי התחלנו לדפוק רק כלים בטוח 1000 עד 2000 מ'.
כרגע אנחנו עולים לדפוק חירניקים וכלים רכים ; ליס ולביא מרוצים מההצלחה
על הפגיעות וליס חסר סבלנות ודורש שיופיעו כבר מטרות. כרגע ליס זיהה
בשמחה טנקים ואומר : יגען רבק, נדפוק אותם טוח 4000 (1) קצר (2)
הוסף חצי ארוך, הורד 1/4 אש — אינו נראה, עברנו למעשים. ליס אומר :
שרק לא נחטוף איזה שמל. טען אש יורה קצר. פגז שני למטרה. ליס מתמרמר
על הכיוון ומאשים את עצמו על שבזבו פגזים למטרה כל כך רחוקה. גיקי
מבצע מלאי מחדש ובינתיים נותנים להם להתקרב כדי שנוכל לדפוק אותם
כרגע, מתחילים להרביץ בארטילריה ; את מקרא תפסו ממארב מטוח 300 מ'
טנקים ; כרגע הוא נהלץ לאחור, נקוה שיצא משם בריא ושלם. כרגע,
מכל עוצמת הקרבות, אני מת לפשתן, אף על פי שפישתנתי כבר פעמיים
היום — אין דבר, כנראה שמשחוא מרגדג לי בפנים. בדרך כלל אם אין
זמן לפשתן ; עושים זאת בתוך תרמיל של פגז — גם זה הולך. מקרא מתחיל
להסתבר קצת ומרגיש שמנסים לדפוק אותו מכיוון צפון. כרגע ירדנו מעמדת
אש ובדיוק שניה אחרי זה נפל פגז במקומנו (אנחנו שלמים) הלחץ גובר
כצנור השתן. אני מת לפשתן. ליס כבר השתין, פשוט הוציא שמוק החוצה ופלט
למקרא הלך כלי ; אין להם מזל, כנראה שהקודקוד של אותו כלי הלך —
נקוה שלא. כרגע נפלו שני פגזי ארטילריה מסביב לטנק שלנו טוח 5 מ'.
הכל תקין. סוף סוף ירדנו אחורה והצלחתי להשתין דרך התא. עכשיו יש הרגשה
טובה. עד עכשיו היו לנו 3 מטרות. כרגע ניסו לאגוף אותנו טנקי אויב, אבל
טפסנו אותם מהאגף. השמרנו כרגע שלושה טנקים, אנחנו אחד. במצב זה
הלך לנו חשמל צריח ; בדיוק כרגע קריטו זה. מנסים לחפש את התקלה,
אבל עדיין לא מצאנו. בינתיים אנו מפסידים מטרות טובות, חבל מאד. כאשר
הגענו למקום רצו אלינו כל החירניקים בשאלות : כמה ? כולם התחילו לעזור
לנו למלאות מחדש בתחמושת. בעבור שעה היינו מוכנים, אחרי שתקנו את
התקלה ונענו חזרה לשדה, אבל עצרו אותנו בדרך בסענה שמחליפים
אותנו כדי שכל הפלוגה תבצע מלאי מחדש. עברנו למכלאות מאחור, בצענו
את כל הדברים כולל תיקונים. בריכוז פגשתי את קשת ובורלס, מקשת נודע
לי שציקי ברודא נהרג, סגן (מיל). שהיה מהמחזור שלנו.
כרגע השעה 6:50 בערב, התחברנו עם כוח גדול כנראה יותר מחטיבה, ואנו
נעים לכיוון מערבה (התעלה) הגענו למקום מסוים שם עקפנו כוחות הנדסה
והתפרסנו לפנייהם כדי להגן עליהם מפני מספר הליקופטרים שלפי ידיעות
נחתו באזור. כרגע השעה 20.37 ואנו עומדים להסתער על יעדים ממולנו
המסומנים בורחן עם כוח חי"ר כינינו.

15.10.73

יום שני — היום ה-10 למלחמה

היום כולו היה מוקדש להכנות לקראת הצליחה ההיסטורית. השלמנו את כל
הרברים החסרים, אכלנו ארוחת צהרים דשנה והכנו את עצמנו לקראת הפלישה.
כרגע השעה 17.50, מאות כלי רכב נאספים על הציר בכיוון מערב, כיוון התעלה.
פגשתי את בורלס, איחלתי לו בהצלחה ואני מאחל לעצמנו הרבה מזל

והצלחה במבצע. במשך כל היום ירדו מטוסים שלנו על איזור הצליחה ובכלל בכל הגיזרה והפכו את כל האיזור למסך עשן גדול. הם הגיחו זוגות זוגות מכיוון מזרח למערב, בעשרות, במשך כל היום. מקווה שהם הכשירו את הקרקע לקראת הצליחה בצורה הטובה ביותר.

דברי ליס: „במלחמת יום הדין, במעמד שלפני הצליחה, ישב צוות 2 (אנחנו) ונדר על מחצית בקבוק הייזש (קוניאק) שאם יבוא היום (בודאי שיבוא היום) שבו נסיים חיים ושלמים מלחמה זאת, נשפוך שמחתנו במחציתו השנייה.“

כמו כן, לקח על עצמו רושם שורות אלה להפגיש את הצוות לתפילת הגומל. עדים לכך הצרות, התותח מקמש תקין והויכוח המסודר. בשעה 22.25 התחלנו לזוז. אנו רתומים לעגלת גשר ונעים לפני הגשר הגדול כדי לחסל מוקשים, אם יש, לפני הגשר.

יום שלישי — היום האחד עשר למלחמה 16.10.73

בשעה 0.50 אנו ממישיבים לנוע לכיוון מערב לכיוון דור סואר. ההתקדמות איטית מאוד. השעה 3.10 ועדיין אנחנו לא קרובים למים. כרגע הגיעה מכיוון התעלה שיירה של כלי רכב עמוסי פצועים, הכוונה להכניס את הגשר בחסות החשכה, אבל המוצב עדיין לא מאפשר זאת, נקווה שהכל יסתדר. בינתיים קרתה תקלה בכלי אחד מהגוררים ושוב מתעכבים. זחלמים מפנים פצועים מהקו; השעה כבר 4.15, כנראה שלא נצלה בחסות החשכה, הבוקר עלה. כוחות זורמים הלך וחזור ואנחנו עוד גוררים את הגשר. כרגע הוסיפו עוד 4 טנקים לגרירה, סך הכל 14 כלי. בשלב זה נקרע הגשר לשניים ועוסקים בחיבורו מחדש. בינתיים כוחות השריון ושאר הכוחות הממונעים מחכים להשלמת הגשר. בינתיים ליס וגוקי מהמרים על זמן הצליחה; ליס אומר שהיום בצהרים אנחנו חוצים, גוקי אומר שרק בלילה נכנס לצליחה, כנראה נתקנו את עצמנו מהגשר וננוע על הציר עד דור סואר. נוסף לגדוד שלנו עוד פלוגה (מקנס) בדרך על ציר נפגע 10 (המג"ד) ומתפנה אחורה; גם קורקוד מקרא נפגע ומתפנה לאחור. יוסי (גוז) תכנן פיקוד על הגדוד ונתן את הפלוגה לפיקוד משנה, כנראה שהם נפגעו משמלים מכיוון צפון, כרגע הצלחנו להגיע עד קו המים וממצאים על לקקו. בשטח מעורבים כוחות שלנו ואויב ויש בעיה של זיהוי הכוחות לפני שיורים. עד עכשיו עוד לא ירינו כדור אחד והגענו למים, אנו מחכים להוראות להמשיך. בדרך פיקששו אותנו שני שמלים; קבלנו פקודה מהמח"ט לנוע איתנו לכיוון צפון למצמד, מקרא יוביל ואנחנו אחריו. הכניסה לכיוון מצמד תהיה דרך נחלה, כאשר אנו צריכים להיזהר משדות מוקשים; אצל מקרא נפגע גם א' 2 שלו. בשעה 8.30 מחכים למח"ט והסמג"ד מנסה להיכנס לכוחותינו ולהצטרף אלינו. קיבלנו פקודה מהמח"ט להתארגן לקראת תנועה לכיוון מצמד דרך נחלה; על מצמד ונחלה נמצאים כוחותינו. כרגע ליס וגוקי מתרשמים מזה שלא נפגענו ע"י השמלים בדרך אל לקקו. גוקי ממשיך בהכרזותיו „אני אומר לך שאנו טנק בלתי פגיע“. כרגע זה עבר משמאלנו טנק מי"ס 60 שהיה פגוע בחזית על מדה טען; ליס אומר שהיו שרידים מגופו של הטען, מראה מפחיד למדי. על המעון משמאלנו נמצא עדיין דגל מצרי.

עוד מעט נוריד אותו, יהיה בסדר. בינתיים 10 ומקרא הצליחו להתפנות, כאשר א' 2 של מקרא עדיין לא ידוע אם הוא הגיע לכוחותינו המפונים. גוקי מתעניין בענינים של ממש. האם להכניס כדור בקנה? עדיין לא, אבל תן לי סיגריה, עונה ליס. כנראה שזה מה שמציל אצלו את המצב.

כשלב זה אנו נעים צפונה אחרי המח"ט. לפי מצב הרעמים והכומים, נראה שהקרבות הקשים על הצד המזרחי של התעלה כבר נגמרו. לפי הדיבורים בקשר מתברר שאנו חוצים עוד מעט את התעלה לכיוון מערב. מצד צפון בכיוון שלנו, אנו רואים תמרות עשן; כנראה כלים שלנו שנפגעו. בדרך אנו מזהים כוחות שלנו שרופים על הכביש (משאיות, טנקים, סירות קומנדרו ושאר כלים). ליס אומר: „ראיתי גדוד ישראלי דפוק וחילום שלנו דפוקים, כאשר נעבור לצד השני כל מצרי שרואים אותו דופקים אותו.“

בעוד זמן קצר אנו עתידים לעבור לצד השני, כאשר מקרא אינו יודע מה לעשות כאשר יעבור ועל זאת הוא מתריע בקשר. השעה 9.30, אנו ממתנים על גדות התעלה. לוח בישור לנו שגדוד אחד שלנו כבר נמצא מהעבר השני. אנו ננוע לצד השני לכיוון שדה התעופה שנמצא בשני ק"מ מערבה ממצמד, שם אנו נערכים מחדש ונמשיך בתנועה לכיוון מערב. לים מצהור: "כל מצרי טוב הוא מצרי מתי" ולפי זה ננהג. קצת אכזרי, אבל אין ברירה. כרגע נותנים הוראות לגבי ההעברה על הדוברות. כל הגדה מלאה בכוחות שלנו. מימין לנו נראית דוברת שיכולה לנוע גם על היבשה, תותחי נ"מ, ציוד הנדסי כבד. כרגע לביא מזהה את אריק שרון ואת צייץ לפני הכלי של נעים משוחחים עם המח"ט.

לביא מכריז, "אריק שרון הגבר של צה"ל, מחוספס, נוקשה, אבל כך אדם, איש צבא צריך להראות".

ואז מתחיל ויכוח על אנשים בממשלה יוצאי צבא, בר"ל ועוד. לים מודיע: "מי שהוכיח את עצמו גם בצד המדיני הוא רביץ", וגיוקי מודיע שהיים בר"ל לב בחיים הפוליטיים הוא חנטריש גדול. משמאלנו, על הסוללה שוכבים 3 שבויים. השעה 9.15, אנו מוכנים לעלות על דוברת לכיוון הצד המערבי. מימיננו נמצאים 3 נגמשיים של הפיקוד (אריק ושתי) ואנו מחכים לדוברת. כרגע אנו על הדוברת מוכנים לעבור; מחכים שהטנק השני יעלה. אנו עוברים את התעלה וליס: "השאלה אם נחזור בו עוד הפעם", גיוקי "כטח תחזור באחרי". לים: "אל תכתוב פה שום דבר, שמעת?" אנו מקבלים הודעה שכל החי"ר בשטח בצד השני הם שלנו. אף אחד לא יורה. כרגע אנו נמצאים מהצד השני והשעה 10.10. הנוף שונה לחלוטין, מלא בעצים ובדקלים, ממש יפה, חבל שזה לא היה בצד שלנו. בשטח מסתובבים עדיין חיילי אויב, מנסים להמלט על נפשם. פה ושם שומעים יריות צלפים. אנו ממתנים להמשיך תנועה מוסתרים מתקיפת מטוסים. כרגע שקט באיזור, אנו נמצאים במקום מחורבן מצדנו, אנו נמצאים בתוך הורשה עבותה ואיננו יכולים לצודר ולהילחם בתוך היער. לטובת הערבים נכנסו למערכה גם מיראזים לוביים והם חגים עלינו מידי פעם בפעם. היכינו עד השעה 18.00 ואז התחלנו לנוע לכיוון דרום, הגענו לשדה התעופה ונכנסנו לחניון לילה.

יום שלישי — היום ה-12 למלחמה 17.10.73

השכם בבוקר, לא היה פעילות מיוחדת. לוח (יוסי) ועוד 2 בלים יצאו לכיוון צפון להתחבר עם כוח חי"ר. משנה עם 2 בלים יצא עם פלוגת חי"ר להשתלט על גשר ביילי. כרגע משנה עובר אותו. בינתיים בבי פרס זחל ואנחנו עוזרים לו להגרר בלי הזחל. משנה כבר עבר את הגשר, בינתיים יורד על האיזור מטר כבד של ארטילריה. 20 מתכוונן לעבור על הגשר משנה נמצא בתוך האיזור החקלאי ואינו מסוגל לראות לטוחים רחוקים. המקום משרה כך הרגשה כאילו שאתה נמצא בויטנאם, הכל מלא עצים, שדות וקני סוף. אנחנו נהיה הכוח הכוח הראשון שיחצה את העלת המים המתקיים באיזור שלנו. בינתיים אנו מחכים שתיגמר הארטילריה כדי שנוכל לגרור את בבי למקום בטוח. בינתיים ההלטנו לנסות ולתקן אותו במקום. זה לקח לנו שעה. לאחר מכן הצטרפנו לגדוד חי"ר (נגר) ואנו סורקים את מסילת הרכבת. תפסנו עמדות לכיוון מערב ואנו ממתנים.

מולנו נמצאים מאות חיילים. אנו דופקים אותם והם בורחים מכל הכיוונים. אנו עומדים כמו שמוקים על המסילה בטוח של 300 מ' מאיתם. אחרי מסך האש הבחנו בפצועים. אנו דופקים מטרות בשטח. בינתיים החליט המג"ד לכבוש את התחנה ואנו נערכים לקראת זאת. בינתיים יש חשש לטנקים באיזור. בהסתערות הדבר המסוכן ביותר הוא שיופיעו כאן בזוקאים ואז אנו גמורים. לביא עישה בושות, הוא לא פוגע במטרות. עברו כ"ס משאיות והוא לא הצליח לפגוע בהן. עבר גם טנק והוא לא הצליח לפגוע בו.

תכנית ההתקפה על התחנה : אנו ננוע במהירות על המסילה, כאשר החירניקים שמאחורינו יטהרו את התחנה.

אנשי הצוות

ליס — סגן, מפקד המחלקה והמטי"ק שלנו. טיפוס עליון מאד, נמוך, עטור בשפם שמתמשך לו על סנטרו. מין יצור קצת מוזנח כיאה לקיבוצניק, במקורו בא מכברי, כרגע הוא יושב.

ליס ראובן — קיבוץ אל-רום, רמת הגולן.

לביא חיים — רחוב הגפן 4/3, נצרת עילית.

גוקי — משה ג'יקובסקי — קיבוץ גליליים.

כל מי שמוצא יומן זה מתבקש למסור אותו לכתובת : משפחת גרסיאני, רחוב

האורנים 51, כפר שמריהו.

תודה

סוף היומן :

בשעות לפני הצהרים של יום רביעי, 17.10. צורפו 2 טנקים מהפלוגה בפיקודו של ליס לכוח צנחנים שסרק את האיזור מצפון לראש הגשר לאורך מסילת הברזל.

כשהגיע הכוח בקי"מ אחד דרומית למחטת סירפאום נתקל במיתחם אויב גדול וממנו נפתחה אש תופת. הטנק של ליס שנע ראשון השיב באש. מפקד הכוח החליט לפרוץ קדימה ותוך כדי כך ספג הטנק פגיעה מנט. בחלקו האחורי של הצריח. 3 אנשי הצריח נפצעו וניכרו מהאש שהתלקחה בעריות. הטנק עצמו נעצר ודומם מעוצמת הפגיעה. הטנק השני שנע מאחור פרס זחל ונשאר תקוע גם הוא תחת אש אויב.

מאחר ופרצה אש בעריות הורה ליס לציות לנטוש והם תפסו מחסה בחצר של בית ממזרח למסילה. ליד הצוות נאספו עוד מספר פצועים מכוח הצנחנים. מאחר ולא היו מים, חזר יוסי שלא נפצע לטנק כדי להביא מים לפצועים, וכל זאת למרות שהטנק עמד חשוף לאש האויב. יוסי הצליח להגיע לטנק אך בדרכו חזרה עם ג'ריקן מים נפגע ונהרג.

לעזרת הכוח שנתקע באיזור התחנה הגיע כוח צנחנים נוסף עם שאר הפלוגה ולאחר קרב קשה הצלחנו לחלץ את הכוח. ליס שנפצע בידו חזר לטנק הפגוע והצליח להחזירו לכוחותינו.

ליס שידע כי יוסי כתב יומן לקח אותו איתו, אך בשעה שפונה לבית החולים נשאר היומן בשדה התעופה עם שאר החפצים שנלקחו מהטנק. אחד הרופאים מצא את היומן והעבירו למשפחה.

הפלוגה המשיכה להתקדם עם הצנחנים עד סוף המלחמה עד למבואותיה הדרומיים של איסכועליוה.

יוסי שרון
מפקד הפלוגה